

Mutfak Mekânında Kullanılan Tezgâh Malzemelerinin Kullanıcı Tercihleri Açısından İncelenmesi

Filiz TAVŞAN, Pınar KÜÇÜK

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü, Trabzon

Eser Bilgisi:

Araştırma makalesi

Sorumlu yazar: Filiz TAVŞAN, e-mail: ftavsan@hotmail.com

ÖZET

Konut içinde zamanın en çok harcandığı alanlardan biri olan mutfak mekânı, birçok işlevi bünyesinde barındıran bir alandır. Bu işlevleri en iyi şekilde gerçekleştirebilmek ve zamanı verimli kullanabilmek için mutfak mekânı içerisinde yer alan sabit donatı yüzeylerinde kullanılan malzemelerin özelliklerinin iyi değerlendirilip, kullanıcının fizyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarına bağlı olarak seçilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, mutfakta kullanılan sabit donatı elemanlarından biri olan tezgâh için kullanılan malzeme çeşitlerinin tespitini yaparak bu çeşitliliğe bağlı olarak ortaya çıkan beğeni ve şikayetlerin neler olduğu konularına cevap aramaktır.

Anahtar kelimeler: Mutfak, tezgâh, malzeme

The Review of the Countertop Materials According to the User Choices

Article Info:

Research article

Corresponding author: Filiz TAVŞAN, e-mail: ftavsan@hotmail.com

---

ABSTRACT

The kitchen, which is one of the places where the time is spent mostly in the house, is a field which combines many functions in its structure. To be able to realize these functions in the best way and to use the time efficiently, it is necessary to evaluate carefully the features of the products used on the surface of the fixed reinforcement elements, and to choose them according to the physiological and psychological needs of the users. In this context, the aim of the research is by identifying the material varieties used for the countertop, which is one of the fixed reinforcement elements used in the kitchen, looking for answers on what are the acclaims and complaints accrued according as these varieties.

Keywords: Kitchen, Countertop, Material

GİRİŞ

Mutfak, yaşadığımız mekânların önemli noktalarından biri olarak kabul edilen, asıl işlevi olan yemek yapmak ve yemenin

dışında yaşam tarzına ve mekânın özelliklerine göre çok çeşitli amaçlarla da kullanılabilen, değişik eşyalara ev sahipliği yapan bir mekândır. Günümüzde mutfak anlayışındaki gelişmeler, konforun ev

yaşantısındaki etkisi ve sosyal olguların getirdiği ihtiyaçlara bağlı olarak modüler, verimli, ekonomik ve standart üretimi ön plana çıkaran hazır mutfaklar tercih sebebi olmaya başlamıştır (Phipps 2002).

Bir mutfak tasarımında kullanıcının fizyolojik-psikolojik ihtiyaçları ve alışkanlıklarının yanında, kullanıcı memnuniyeti ve kullanılan malzemelerin özellikleri de önem verilmesi gereken konular arasındadır.

Bir mutfak mekânındaki sabit donatı elemanlarında kullanılan malzemelerin özellikleri kullanıcının konforu açısından önemlidir. Bu sabit donatı elemanlarından biri olan tezgâh, mutfakta yer alan eylemlerin birçoğunda etkin olarak kullanılmaktadır. Buna bağlı olarak yanlış malzeme seçiminden doğan kullanım zorluğu ve ortaya çıkan zaman kaybı, kullanıcının aleyhine yaşanan bir durumdur. Ayrıca seçilen malzemenin kalitesi, malzeme ömrünü etkileyen bir faktördür. Mutfak mekânında harcanan zamanın tam anlamıyla verimli olabilmesi kullanıma destek olabilen malzemelerle sağlanır. Tezgâh malzemelerinin ısıya, neme, fiziksel darbelere ve kimyasal maddelere karşı dayanımı kullanılabilirliğini belirleyen unsurlardır.

Konut mutfaklarında kullanılan malzemeye yönelik çok çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan; Özdemir (1996), yüzey kaplama malzemelerinin mutfak dolabı üretiminde kullanılan yonga levhanın fiziksel ve mekanik özellikleri üzerine etkileri ve yüzey kalite özelliklerini belirlemiştir. Akkılıç (2004), mutfak mobilyası olarak da kullanılan farklı yüzey malzemeleri ile kaplanmış yonga levhaların teknolojik özelliklerini araştırmıştır. Dellaloğlu (2002), mutfak mekânı içinde bulunan sabit donatı elemanlarından en sık kullanılan tezgâh bölümünün fiziksel,

kimyasal ve mekanik etkilere karşı dayanımını incelemiştir.

Mutfaklarda tezgâh yüzeyinde malzeme kullanımı ve tercihleri ile ilgili bir çalışma yapılmamıştır. Yapılan bu çalışma, tezgâhta kullanılan malzemelerin tespit edilmesine, kullanım memnuniyeti ve şikâyetler doğrultusunda gelecekte yapılacak olan uygulamalardaki eksikliklerin giderilmesine yardımcı olacaktır.

Çalışmada, farklı statülerdeki mutfak sahiplerinin kullanmakta oldukları tezgâhlarının malzeme çeşitleri ve kullanım memnuniyetleri araştırılmıştır. Bu çerçevede, farklı sosyo-demografik özelliklere (yaş, öğrenim durumu, meslek, aylık gelir), sahip kullanıcıların hangi tezgâh malzemesini kullandıkları ve tezgâh malzemesine bağlı olarak kullanıcıların beğeni ve şikâyetlerinin neler olduğu konularında bilgi toplamak amaçlanmaktadır.

Mutfak Tezgâhında Kullanılan Malzemeler ve Özellikleri

Kesme, doğrama yıkama gibi çeşitli eylemlerin üzerinde gerçekleştiği mutfak tezgâh malzemeleri kullanıcı ihtiyaçlarına bağlı olarak farklılık göstermektedir. Mutfak tezgâh malzemelerini şöyle sıralamak mümkündür:

Ahşap Doğrama

Akçağaç ve meşe gibi sert ahşaplardan üretilen bir tezgâh malzemesidir (Şekil 1). Temizlemesi kolaydır, pürüzsüzdür, ihtiyaç duyulduğunda zımparalanabilir ve tekrar cilalanabilir. Zamanla su ve lekelerden zarar görebilen bir malzemedir (Anonim, 2007b).

Paslanmaz Çelik

İçinde %18 oranında krom, %8 oranında nikel bulunan ve pas tutmayan bir malzemedir (Hasol, 2002). Modern ve

endüstriyel bir görünüme sahip olan paslanmaz çelik (Şekil 1) aşınmaya ve ısıya karşı dayanıklıdır. Uzun ömürlüdür ve sızdırmazlık özelliği taşımaktadır. Bünyesinde içeri çökme problemi yaşanabilir ve üzerinde kesim yapmak zordur (Anonim, 2007b).

Laminant

İç tabakaları fenolik reçine, üst tabakası melamin formaldehitte doyurulmuş, 170 °C sıcaklıkta 100-120 kg/cm²lik basınç uygulanarak ve 60-90 dakika süre ile preslenerek tek veya iki yüzeyi üzerine dekoratif renk ve desen oluşturabilen lifli levhalardır. Doku, renk, tasarım ve estetik açıdan geniş olanaklar sunar (Nemli, 2000).

Werzalit

Kalıp preste biçimlendirilmiş ve kaplanmış yonga levha olarak da bilinen werzalit (Şekil 1) uygun yapıştırıcı maddelerle tutkallanmış olan yongaların, özel kalıp preslerde, sıcaklık etkisi altında tek kademe biçimlendirilmesi ve uygun malzemeyle kaplanması sonucunda elde edilir. Werzalit, su ve rutubete dayanıklı olup, ısıdan etkilenmez (Akgül, 2008).

Granit

Kuvars, alkali feldspat, ortoklaz ve mika minerallerinden birleşmiş türlü renkte, billursu ve çok sert bir tür kayadır (Şekil 1). Kalın dilimler halinde kesilerek tezgâh olarak monte edilirler. Kaplamaların montajında el becerisi ve işçilik önem arz eder. Isıyı izole eder, çizilmez, uzun ömürlü ve dayanıklıdır. Yüzeyine periyodik olarak cila işlemi yapılması gerekir. Leke tutan ve çatlayabilen bir malzemedir (Hasol, 2002; Anonim, 2007a; Anonim, 2007b; URL-2, 2013).

Mermer

Billurlaşmış kireç taşlarının yüksek sıcaklık, basınç ve kesme kuvveti etkisi altında değişikliğe uğraması sonucunda oluşan renkli ya da beyaz, damarlı ya da damarsız

çeşitleri bulunan bir çeşit kireç taşıdır (Hasol, 2002). Yumuşak bir yapıya sahip olması nedeniyle uzun ömürlü bir malzeme değildir (Şekil 1). Asitlere karşı dayanıksızdır ve kolay çizilebilen bir özelliğe sahiptir (Anonim, 2007a).

Mermerit

Maden ocaklarında elde edilen kalsit, dolunut gibi beyaz taşların toz haline getirilip ufalanması ve polyester yapıştırıcının katılımı sonucu renk pigmentleriyle birlikte doldurularak katılaşmasından oluşan bir malzemedir. Donma işlemi mekparoksit ve kobalt sıvılarının katılımı ile hızlandırılır. Sert ve esnek bir malzeme olan mermerit (Şekil 1) çatlama ve kırılmaya karşı dayanıklıdır. Homojen bir yapıya sahip olup, su ve havadan etkilenmez. Çizilmeye karşı hassas olup, 220 C'den fazla sıcaklığa maruz kalmaması gerekir. İstenilen ebat ve renklerde üretilme imkânı vardır (Akgül, 2008).

Seramik fayans

Organik olmayan malzemelerin çeşitli yöntemlerle şekillendirilmesi, sırlanması ve pişirilmesi sonucu oluşan sert bir malzemedir (Şekil 1). Temizlemesi kolay ve ısıya karşı dayanıklıdır. Bütün olarak değil parçalar halinde bir yapıştırıcı malzeme ile monte edilir. Fayanslar kolay çizilebilir ya da çatlayabilir ayrıca dolgu kısımları zamanla leke tutabilir (URL-3, 2013).

Kuvars esaslı kompoze taş

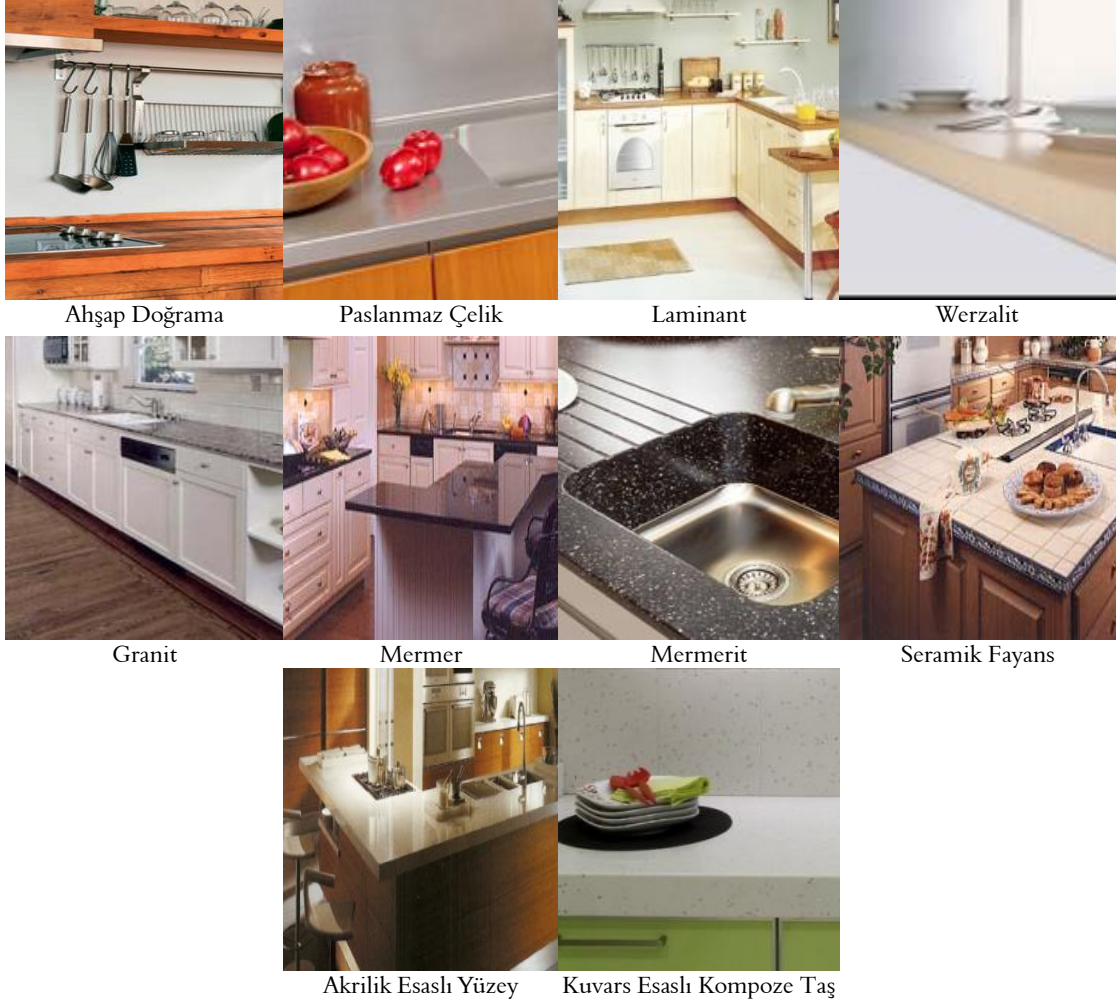
Billurlaşmış silis olarak tanımlanan kuvarsın parçacıklar halinde bir araya gelmesi ile oluşan bir malzemedir (Hasol, 2002). Sıvı emmeyen bir yapıya sahiptir; asit ve bazlardan etkilenmemektedir (Şekil 1). Hijyeniktir ve çizilmeyen bir yapıya sahiptir (URL-4, 2013).

Akrilik esaslı yüzey

Döküm tekniği kullanılarak %100 akrilik esaslı ya da 1/3 oranında akrilik reçinesi, 2/3 oranında alüminyum trihidrat ve renk pigmentleri kullanılarak üretilmektedir (Şekil 1). Ek yeri belli olmaksızın monte edilebilen, ebat sınırı bulunmayan,

gözeneksiz bir malzemedir. Darbelere ve kimyasal maddelere karşı dayanıklıdır, hijyeniktir ve istenilen renkte oluşturulmaktadır. Kolay temizlenebilme ve kolay tamir edilebilme özelliğine de sahiptir (URL-5, 2013).

Şekil 1. Malzemeler

MATERYAL VE YÖNTEM

Ülkemizde konut mutfaklarında en çok zamanı kadınlar harcadığı için araştırmanın uygulandığı evren kadınlardan oluşmaktadır. Araştırmada Trabzon ili

merkezine ait 4 semtte yaşayan farklı sosyo-kültürel özelliklere (yaş, meslek, öğrenim ve mülkiyet durumu) sahip 100 kadından oluşan bir örneklem grubu tesadüfi olarak belirlenmiştir. Her 4 semtten 2'şer site ve 2 siteden toplam 25'er konut seçilmiştir.

Araştırmada birçok verinin elde edilebilmesi için anket (soru sorma) tekniği kullanılmıştır. Açık uçlu ve kapalı uçlu soruların yer aldığı anket 2 bölüme ayrılmıştır. İlk bölüm kullanıcının kişisel bilgilerini (yaş, öğrenim durumu, meslek, eş meslek, toplam aylık gelir) öğrenmeye yöneliktir. İkinci bölüm ise kullanıcıya ait mutfak tezgâhının malzeme çeşitleri, bu malzemeye bağlı olarak kullanım şikâyetleri ve memnuniyetleri incelemektedir.

Görüşmecilerin anket formundaki sorulara verdikleri cevaplar veriler haline getirilerek frekans ve çapraz tablo analizi (crosstabs) hazırlanmıştır. Çapraz Tablo Analizi sonuçlarına ki-kare bağımsızlık testi uygulanarak değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir.

BULGULAR

Sosyal Statüye Bağlı Olarak Elde Edilen Bulgular

Araştırmaya katılan kullanıcıların %17'si 20-29 yaş grubu; %24'ü 30-39 yaş grubu; %27'si 40-49 yaş grubu; %18'i 50-59 yaş grubu; %14'ü 60 ve üzeri yaş grubunu teşkil etmektedirler. Kullanıcıların eğitim seviyeleri incelendiğinde, %26'sı ilkökul mezunu; %11'i ortaokul mezunu; %40'ı lise mezunu; %20'si üniversite mezunu; %3'de yüksek lisans/doktora mezunudur. Kadın mutfak kullanıcılarından %70'i ev hanımı; %6'sı memur; % 24'ü emeklidir. Kullanıcıların toplam aylık gelirlerinin, %21'i 650-999 TL arası; %41'i 1000-1999 TL arası; %21'i 2000-2999 TL arası; %17'si 3000 TL ve üzeri olduğu tespit edilmiştir.

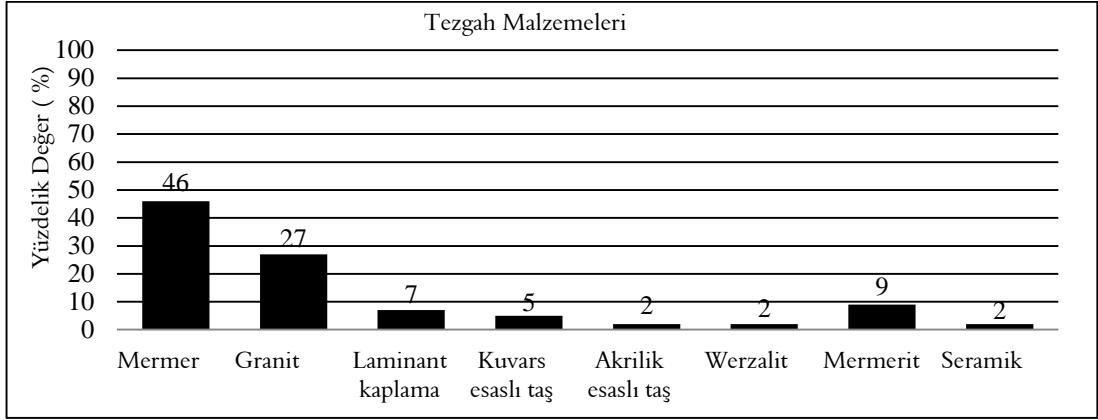
Araştırma kapsamına katılan kullanıcıların konut mülkiyet durumları incelendiğinde %78'si ev sahibi; %22'si kiracı olarak belirlenmiştir (Tablo1).

Malzeme Faktörüne Olarak Elde Edilen Bulgular

Şekil 2'de mutfak görüşmecilerin kullandıkları tezgah malzemeleri gösterilmiştir. Buna göre, tezgâh malzemesi olarak %46 oranında mermer; %27 oranında granit; %7 oranında laminant kaplama; %5 oranında kuvars esaslı taş; %2 oranında akrilik esaslı taş; % 2 oranında werzalit; %9 oranında mermerit ve %2 oranında seramik malzeme kullanılmaktadır.

Tablo 1. Kullanıcı Bilgileri

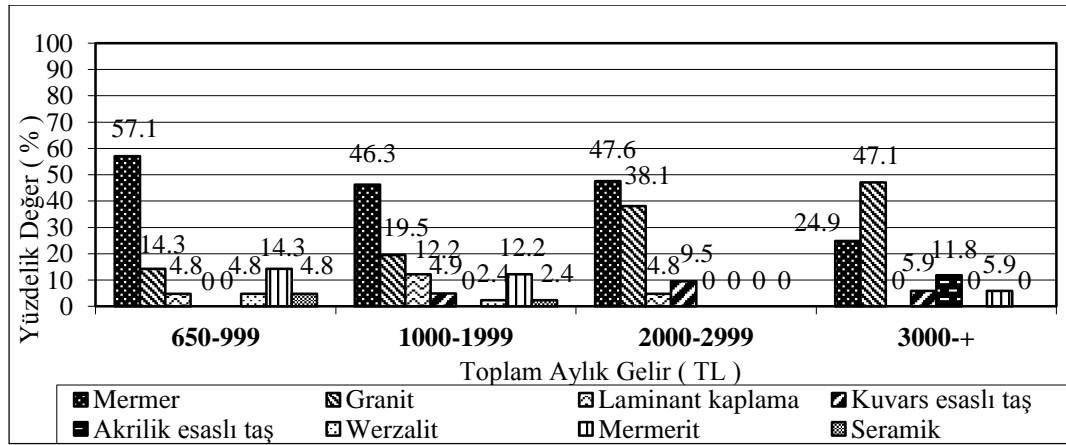
Kullanıcıların Genel Bilgileri		F	%
Yaş grubu	20-29	17	17
	30-39	24	24
	40-49	27	27
	50-59	18	18
	60-+	14	14
Eğitim durumu	İlkokul	26	26
	Ortaokul	11	11
	Lise	40	40
	Üniversite	20	20
Meslek	Lisans üstü	3	3
	Ev hanımı	70	70
	Memur	6	6
Toplam aylık gelir	Emekli	24	24
	650-999*	21	21
	1000-1999	41	41
	2000-2999	21	21
Mülkiyet durumu	3000-+	17	17
	Ev Sahibi	78	78
Toplam	Kiracı	22	22
		100	100

Şekil 2. Tezgahta kullanılan malzemeler

Şekil 3'te araştırmaya katılan görüşmecilerin toplam aylık gelirlerine bağlı olarak kullandıkları tezgâh malzemeleri incelenmiştir. Buna göre 650-999 TL arasında aylık gelire sahip olan kullanıcıların %57.1'i mermer, 14.3'ü granit, 14.3'ü mermerit, 4.8'i laminant kaplama, 4.8'i werzalit, 4.8'i seramik; 100-1999 TL arasında toplam gelire sahip

olanların %46.3'ü mermer, 19.5'i granit, 12.2'si laminant kaplama, %12.2'si mermerit; 2000-2399 TL arasında geliri olanların %47.6'sı mermer, %38.1'i granit, %4.8'i laminant kaplama; 3000 TL ve üzeri geliri olanların %47.1'i granit, %24.9'u mermer, %11.8'i akrilik esaslı taş malzeme kullanmaktadırlar.

Şekil 3. Kullanıcıların toplam aylık gelirlerine bağlı olarak tezgâh malzemesi kullanımı

Tablo 2'de kullanıcıların tezgâh konusundaki memnuniyetleri incelenmiştir. Kullanıcıların %58'i tezgâhından memnunken; %42'si

tezgâhından memnun değildir. Kullanıcıların memnuniyetsizlik sebepleri incelendiğinde ise Tablo 3'deki gibi bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 2. Kullanıcıların mutfak kullanım memnuniyetleri

Kullanıcıların Değerlendirilmesi	Evet		Hayır	
	F	%	F	%
Mutfağımızın tezgâhından memnun musunuz?	58	58	42	42

Tablo 3'e göre kullanıcıların %9.5'i tezgahının estetik olmadığını; %66.7'si tezgah malzemesinin kalitesiz olduğunu; %19'u ergonomik bir tezgaha sahip

olmadığını; %4.8'i ise tezgah temizliği konusunda sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir.

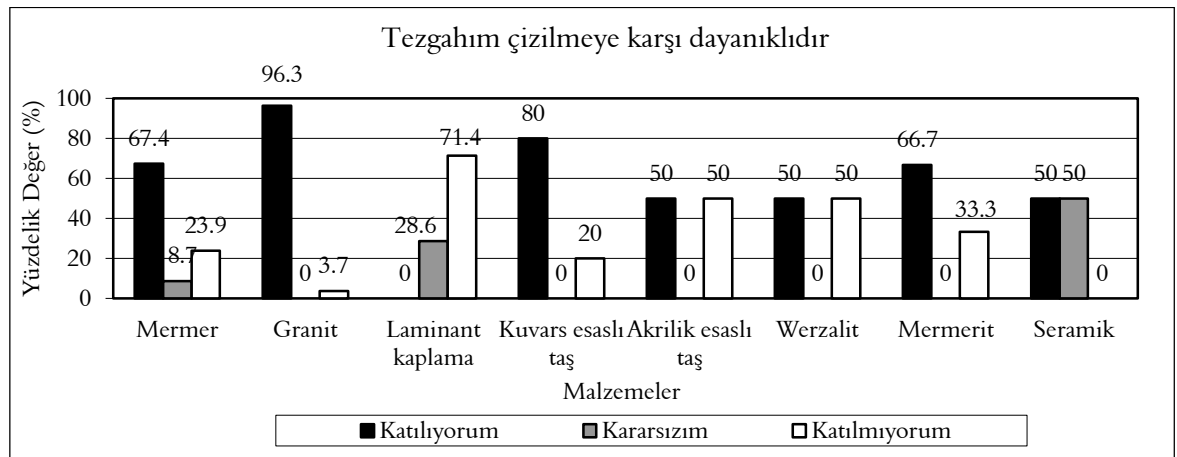
Tablo 3. Kullanıcıların mutfak kullanımı konusundaki memnuniyetsizliklerinin sebepleri

Kullanıcıların Değerlendirilmesi	Sebepler	F	%
'Mutfağımızın tezgâhından memnun musunuz?' sorusuna 'hayır' cevabı verenlerin sebepleri	Estetik değil	4	9.5
	Malzeme kalitesizliği	28	66.7
	Ergonomik değil	8	19
	Temizlik zorluğu	2	4.8
	Toplam	42	100

F: Frekans %: Yüzdeler değeri

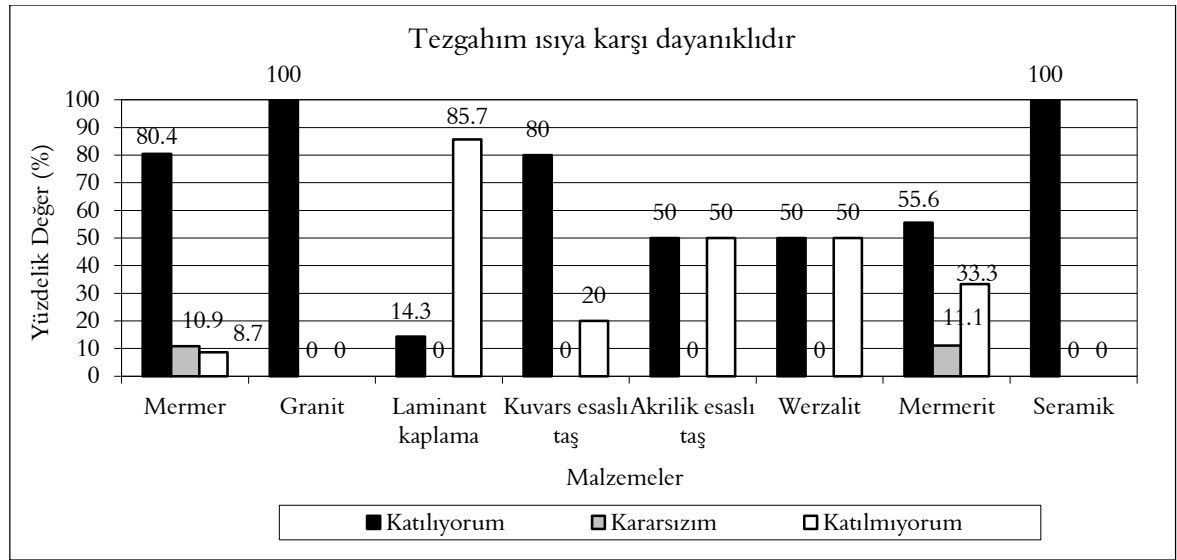
Yapılan araştırma sonucunda çeşitli tezgâh malzemeleri kullanan kullanıcıların memnuniyet dereceleri ölçülmüştür (Şekil 4). Buna göre 'tezgahım çizilmeye karşı dayanıklıdır' ibaresine mermer kullanan kullanıcılar %67.4 oranında katılmakta; granit kullanan kullanıcılar %96.3 oranda katılmakta; kuvars esaslı taş kullananlar %80 oranında katılmakta; mermerit kullananlar %66.7 oranında katılmakta; seramik kullananlar %50.50 oranında katılmakta; laminant kaplama kullananlar %28.6 oranında katılmakta; akrilik esaslı taş kullananlar %50 oranında katılmakta; werzalit kullananlar %50 oranında katılmakta; mermer kullananlar %67.4 oranında katılmakta; seramik kullananlar %50.50 oranında katılmakta; mermer kullananlar %8.7 oranında katılmakta; granit kullananlar %3.7 oranında katılmakta; laminant kaplama kullananlar %0 oranında katılmakta; kuvars esaslı taş kullananlar %20 oranında katılmakta; akrilik esaslı taş kullananlar %0 oranında katılmakta; werzalit kullananlar %0 oranında katılmakta; mermerit kullananlar %33.3 oranında katılmakta; seramik kullananlar %0 oranında katılmakta.

kullanıcılar %66.7 oranında katılmaktadırlar. Bu durumun tersine laminant kullanan kullanıcıların %71.4'ü belirtilen ibareye katılmamaktadırlar. İnceleme sonucunda 'tezgahım çizilmeye karşı dayanıklıdır' cümlesi ile tezgah malzemeleri arasında yapılan ki-kare testi verilerine göre $p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur.

Şekil 4. Kullanıcıların çizilme etkenine karşı tezgah malzemesine olan memnuniyetleri

Şekil 5'te kullanıcıların 'tezgahım ısıya karşı dayanıklıdır' cümlesine katılıp katılmadıkları irdelenmiştir. Buna göre granit ve seramik kullanıcılarının tümü granit ve seramik malzemenin ısıya dayandığını savunmakta; mermer kullanıcıların %80.4'ü ile kuvars esaslı taş kullanıcıların %80'i bu ibareye katılmaktadır. Laminant kaplama

kullanıcıların %85.7'si ise kullandıkları malzemenin ısıya dayanıklı olduğuna katılmamaktadır. Yapılan ki-kare testi sonucunda 'tezgahım ısıya karşı dayanıklıdır' cümlesi ile tezgah malzemeleri arasında $p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

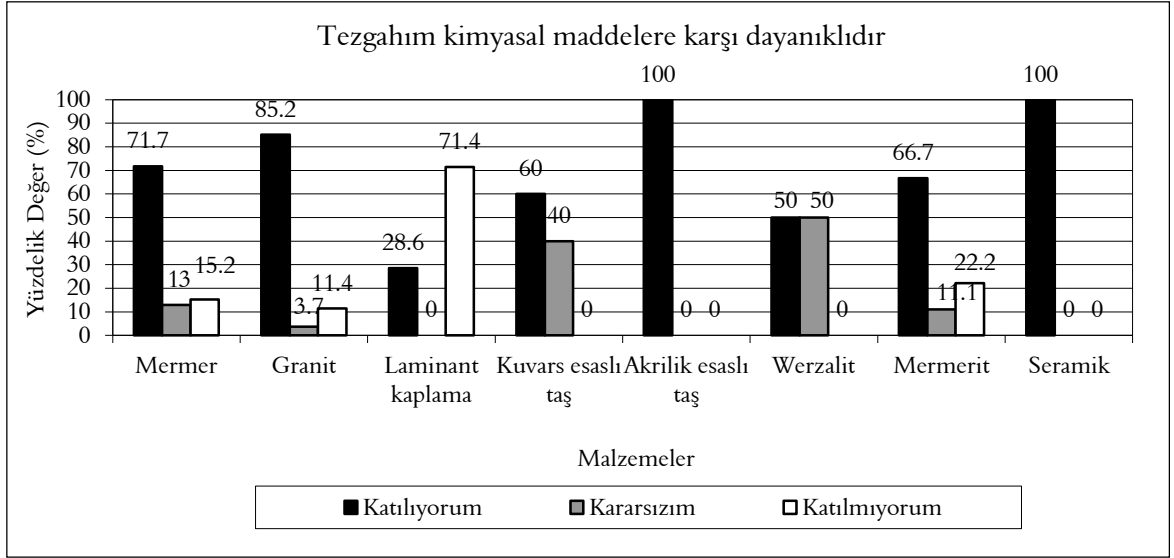

Şekil 5. Kullanıcıların ısı etkenine karşı tezgah malzemesine olan memnuniyetleri

Yapılan araştırmaya göre akrilik esaslı taş ve seramik kullanan kullanıcıların % 100'ü, granit kullanan kullanıcıların %85.2'si, mermer kullanan kullanıcıların %71.7'si ve mermerit kullanan kullanıcıların %66.7'si

tezgahlarının kimyasal maddelerin etkilerine karşı dayanıklı olduğuna katılmaktadır. Laminant kaplama kullanan kullanıcıların %1.4'ü ise bu duruma katılmamaktadır (Şekil 6).

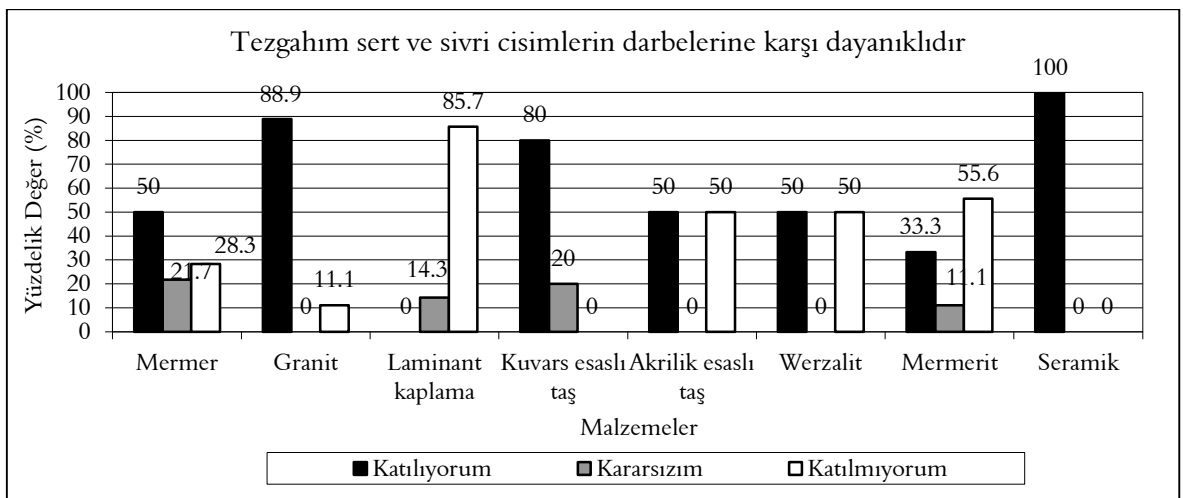

Şekil 6. Kullanıcıların kimyasal etkilere karşı tezgah malzemesine olan memnuniyeti

Şekil 7 incelendiğinde tezgahlarında seramik malzeme bulunan kullanıcıların %100'ü, granit malzeme kullanan kullanıcıların %88.9'u ve kuvars esaslı taş malzeme kullanan kullanıcıların %80'i tezgahlarının sert ve sivri cisim darbelerine karşı dayanıklı olduğuna katılmaktadır. Tezgahında laminant kaplama bulunan bayanların %85.7'si ve mermerit bulunan

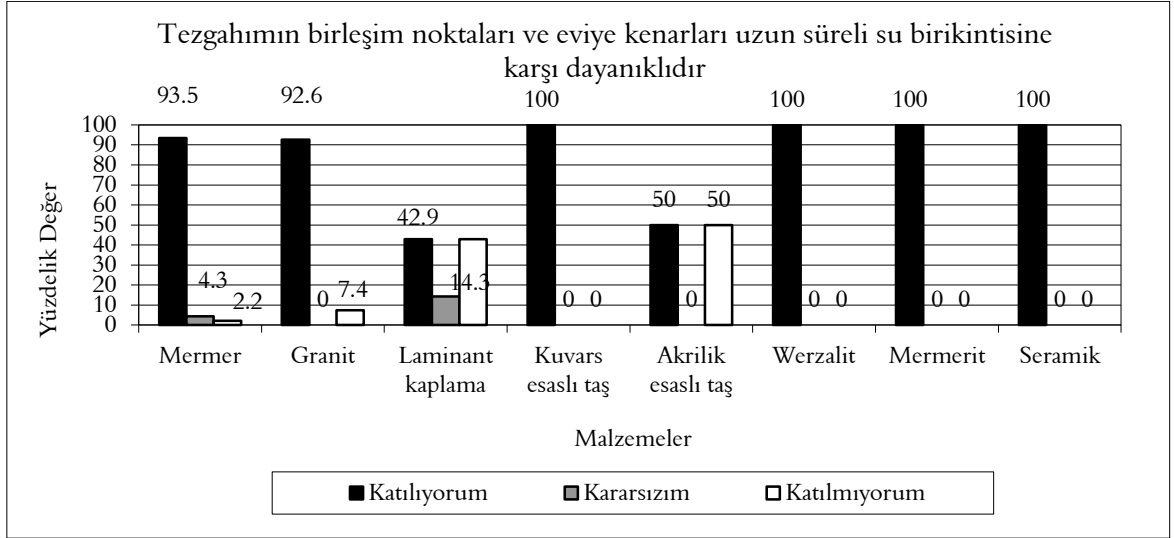
bayanların %55.6'sı sert ve sivri cisim darbelerine karşı tezgahlarının dayanıklı olduğu konusuna katılmamaktadırlar. İncelemeye ek olarak yapılan ki-kare testi sonucuna göre 'tezgahım sert ve sivri cisimlerin darbelerine karşı dayanıklıdır' ibaresi ile tezgah malzemeleri arasında $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Şekil 7. Kullanıcıların sert ve sivri cisim darbelerinin etkilerine karşı tezgah malzemesine olan memnuniyeti.

Yapılan inceleme sonucunda kuvars esaslı taş, werzalit, mermerit ve seramik malzeme kullanan kullanıcıların %100'ü, mermer malzeme kullananların %93.5'i ve granit malzeme kullanan kullanıcıların

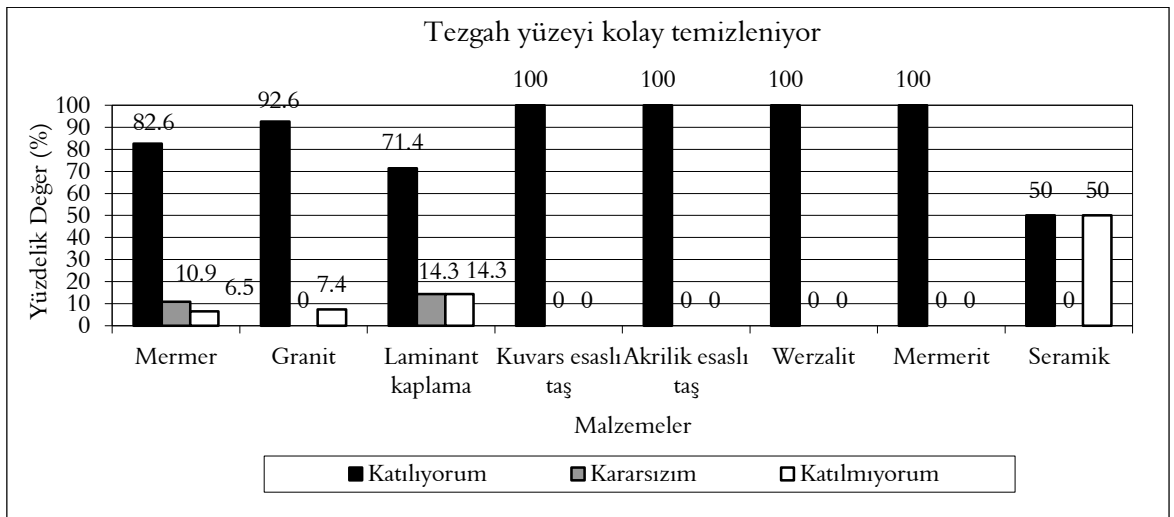
%92.6'sının tezgahlarındaki birleşim noktalarının uzun süreli su birikintisine karşı dayanıklı olduğunu düşünmektedirler (Şekil 8).

Şekil 8. Kullanıcıların tezgah malzemesinin birleşim noktalarının uzun süreli su birikintilerine karşı dayanım memnuniyeti

Şekil 9'da kuvars esaslı taş, akrilik esaslı taş, werzalit ve mermerit malzeme kullanan görüşmecilerin %100'ü, granit kullananların %92.6'sı, mermer

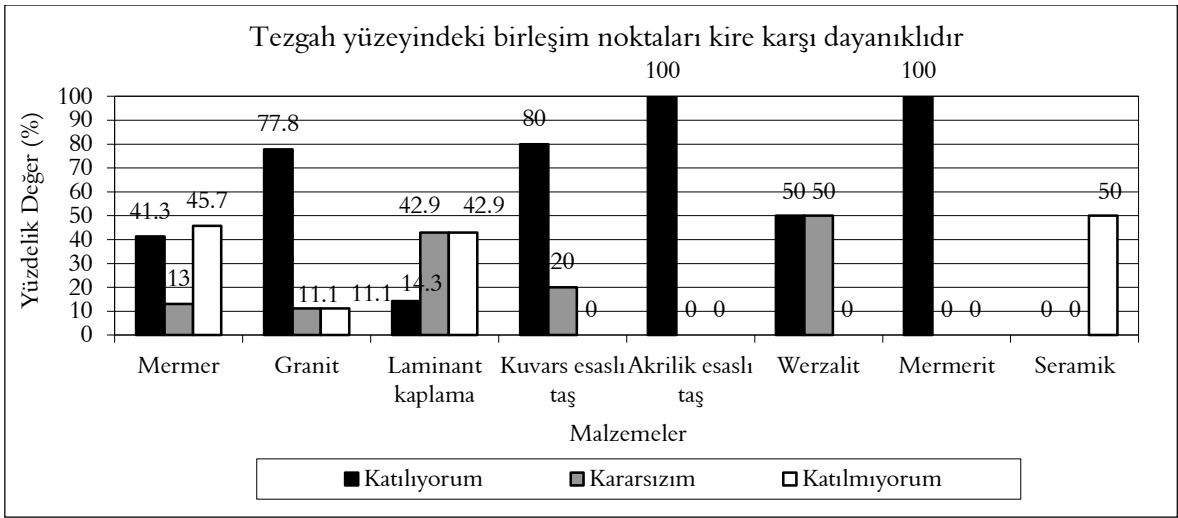
kullananların %82.6'sı, laminant kaplama kullananların %71.4'ü 'tezgah yüzeyi kolay temizleniyor' ibaresine katılmaktadırlar.

Şekil 9. Kullanıcıların tezgah yüzeyini temizleme memnuniyeti

Yapılan incelemede akrilik esaslı taş ve mermerit kullanan bayanların %100'ü, kuvars esaslı taş malzeme kullanan bayanların %80'i, granit kullanan kullanıcıların %77.8'i tezgah yüzeyinde bulunan birleşim noktalarının kire karşı dayanıklı olduğuna katılırken; mermer

kullanan bayanların %45.7'si bu duruma katılmamaktadırlar (Şekil 10). İncelemeye bağlı olarak yapılan ki-kare testi sonucunda 'tezgah yüzeyindeki birleşim noktaları kire karşı dayanıklıdır' cümlesi ile tezgah malzemeleri arasında $p < 0.05$ düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Şekil 10. Kullanıcıların tezgah yüzeyindeki birleşim noktalarının kire karşı dayanım memnuniyeti

SONUÇLAR

Günlük yaşamda insanların en çok zaman harcadığı mekanlardan biri olan mutfak, kullanıcının psikolojik ve fizyolojik her türlü ihtiyacını karşılayabilecek niteliklere sahip olarak donatılması gerekmektedir. Kullanıcının aradığı nitelikleri taşıyan tezgah malzemeleri mutfakta geçen zamanın verimli bir biçimde kullanılmasına olanak sağlamanın yanı sıra kullanıcının psikolojik olarak da yapılan işe konsantre olmasına destekleyici bir durum oluşturmaktadır. Bu düşünce kapsamında yapılan çalışma sonucunda, mutfak mekanında sabit donatı elemanlarından biri olarak kullanılan tezgah malzemeleri için

kullanıcı tercihleri incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

Kullanılan tezgah malzemeleri yaş grupları ile ilişkilendirildiğinde 20-29 yaş grubunda mermer, granit ve mermerit kullanımı yaygınken; yaşın ilerlemesi ile birlikte malzeme seçimi genelde mermer olarak tercih edilmektedir. Burada özellikle mermerin üst yaş grubunda tercih edilmesinin nedeni seçeneklerin kendi döneminde fazla olmaması ve dönemin modasını yansıtmasıdır. Kullanılan malzemeler eğitim durumu ile ilişkilendirildiğinde tüm eğitim seviyelerinde mermer kullanımı yoğunlukta; lise ve üniversite mezunlarında yakın yoğunlukta granit

kullanımı tespit edilmiştir. Tezgah malzemeleri meslek grupları ile ilişkili olarak incelendiğinde, ev hanımlarının ve diğer meslek kollarında çalışan kadınların mermer kullanımı yaygınken; memur olan kadınların ise granit tezgah kullandıkları tespit edilmiştir. Gelir düzeyi bağlamında tezgah malzeme kullanımı incelendiğinde, gelir düzeyi 2000 TL'ye kadar mermer kullanımı yoğunken; gelir düzeyi artmaya başladıkça benzer oranlarda mermer ve granit kullanılmakta ancak, gelir düzeyi en üst seviyeye yaklaştıkça granit kullanımı yoğunlaşmaktadır. Mülkiyet anlamında tezgah malzemesi ilişkilendirildiğinde, hem kiracı hem de ev sahipleri mermer malzeme kullanmaktadırlar (Tavşan ve Küçük 2012).

Günümüzde çeşitliliği ve kullanım yaygınlığı bakımından tezgahta en çok kullanılan malzemenin mermer ve granit olduğu anlaşılmaktadır. Laminant kaplama, werzalit, mermerit, akrilik ve kuvars esaslı taş gibi tezgah malzemeleri kullanıcılar tarafından az bilinen ve kullanımı az olan malzemelerdir. Yapılan araştırmada tezgah malzemelerinden granit, kuvars esaslı taş, mermer ve mermeritin çizilmeye karşı dayanıklı olduğu; granit, seramik, mermer, kuvars esaslı taş ve mermeritin ısıya karşı dayanıklı olduğu ve laminant kaplamanın hiç dayanıklı olmadığı; akrilik esaslı taş, seramik, granit, mermer, mermerit ve kuvars esaslı taşın kimyasallara karşı dayanıklı olup, laminant kaplamanın hiç dayanıklı olmadığı; seramik, granit ve kuvars esaslı taşın sert ve sivri cisimlerin darbelerine dayanıklı olup, laminant kaplama ve mermeritin dayanıklı olmadığı; mermerit, akrilik esaslı taş, granit ve kuvars esaslı taşın su birikintilerine karşı kabarmadığı; mermerit, granit, akrilik ve kuvars esaslı taşın kire karşı dayanıklı olduğu; mermer, granit, laminant kaplama, werzalit, mermerit, akrilik ve kuvars esaslı taşın kolay temizlendiği gibi nedenlerle kullanıldığı anlaşılmıştır.

Bu araştırma kapsamında elde edilen veriler ve sonuçlar gelecekte gerçekleştirilecek olan çalışmalar için yardımcı niteliktedir. Çalışmanın sonucuna bağlı olarak, gün geçtikçe artan malzeme çeşitlerinin bayanlar tarafından az bilindiği ortaya çıkmaktadır. Bu durumu ortadan kaldırmak için televizyon aracılığıyla (reklam verilerek) ya da bilgilendirme toplantıları düzenleyerek değişen ve gelişen malzemeler hakkında bilgi verilebilir.

Elde edilen veriler sonucunda kullanım memnuniyetleri ve şikayetlere bağlı olarak ilgili birimler tarafından mutfak tezgahı olarak, aşınma payı çok düşük, leke tutmayan, kolay temizlenebilen, ısı ve darbe gibi fiziksel etkilerden ve kimyasal maddelerden etkilenmeyen, dersiz bütün olarak üretilebilen bir tezgah malzemesi üretimi gerçekleştirmenin yararlı olabileceği anlaşılmaktadır.

KAYNAKLAR

- Akgül F (2008) <http://www.sabittuncel.com/main.php?kid=595>, 15 Aralık 2008.
- Akkılıç H (2004) Farklı Yüzey Malzemeleri ile Kaplanan Yongalevhaların Teknolojik Özellikleri, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, A, 54, 2, 109-126.
- Anonim (2007a) Tezgahlarımızı Giydiren Şıklık, *Banyo+Mutfak Dergisi*, 55, 182-189.
- Anonim (2007b) En İyi 10 Mutfak Tezgahı, *Evim Dergisi*, 4,115.
- Dellaloğlu B (2002) Konut Mutfaklarında Kullanılan Tezgahların Fiziksel, Mekaniksel ve Teknolojik Özelliklerinin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hasol D (2002) Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü, 8. Baskı, Yem Yayın, İstanbul.
- Küçük P (2009) Mutfak Mekanına Ait Sabit Donatı Yüzeylerinde Kullanıcı Tercihleri: Trabzon Örneği, Yüksek Lisans Tezi, KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- Nemli G (2000) Yüzey Kaplama Malzemeleri ve Uygulama Parametrelerinin Yonga Levha Teknik Özellikleri Üzerine Etkileri, Doktora Tezi, KTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Özdemir T (1996) Mutfak Mobilyası Üretiminde Kullanılan Yüzey Kaplama Malzemelerinin

- Yonga Levha Kalitesi Üzerine Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Phipps Ü (2002) Geleneksel Anadolu Konutundaki Mutfak Kültürünün Günümüz Modüler Mutfak Sistemleri İle İlişkisinin Mekansal Oluşum ve Biçimleniş İlkeleri Açısından Değerlendirilmesi, Sanatta Yeterlilik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tavşan F, Küçük P (2012) Mutfak Mekanındaki Sabit Donatı Yüzeylerinde Kullanılan Malzemelerin Tespiti: Trabzon Örneği, 6. Ulusal Yapı Malzemeleri Kongresi, 7-9 Kasım, İstanbul.
- URL-2, <http://tr.wikipedia.org/wiki/Granit>. 01 Nisan 2013.
- URL-3, <http://www.serki.com/index.php?bolumsec=terimler&id=t66rra> Seramik. 1 Nisan 2013.
- URL-4, <http://www.dekorguru.com/2011/05/yapay-tas-tezgah-ustu-malzemesi.html> Yapay Taş. 1 Nisan 2013.
- URL-5, http://corian.com.tr/Corian/tr_TR/assets/downloads/documentation/Corian_nedir_tr.pdf Akrilik Esaslı Yüzey Malzemesi. 1 Nisan 2013.